

Muuttuva lihankulutus. Miten ja miksi suomalaiset syövät lihaa?

Johanna Mäkelä, Kuluttajatutkimuskeskus
Sari Forsman-Hugg, MTT

ProAgrian ja MTT:n

Sikatalouden seminaari 2.6.2010 Vantaa

Miksi lihankulutus kiinnostaa?

- yhteiskunnan ja kuluttajien muuttuvat tarpeet ja käynnissä oleva maatalous- ja elintarvikemarkkinoiden murros luovat Suomen lihasektorille uusia mahdollisuuksia mutta samalla uhkia
- kilpailukyvyn kehittämisen edellytyksenä on kuluttajien odotusten ja tarpeiden huomioon ottaminen
- lihantuotannon ja -kulutuksen ympäristövaikutukset, eläinten hyvinvointi, lihan ravitsemuksellinen merkitys ja tuoteturvallisuus

Lihankulutus nyt ja tulevaisuudessa -osahanke

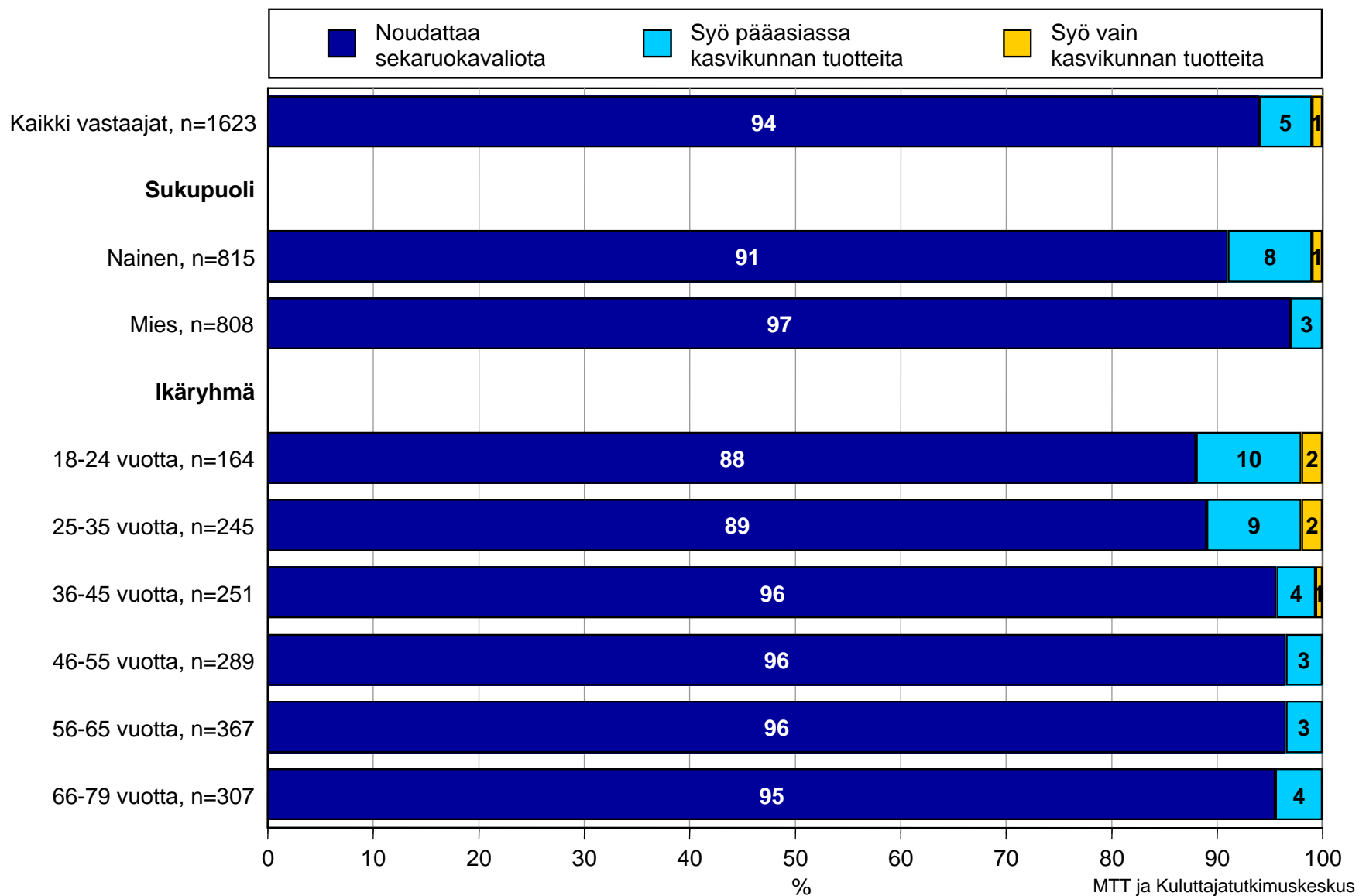
- TP1 Jyrki Niemen koordinoimassa ja MAKERAn rahoittamassa ”Lihaketjun kokonaisvaltainen kilpailukyky muuttuvilla markkinoilla” -hankkeessa
- TP1:n tavoitteena on tunnistaa suomalaisen lihaketjun lisäarvoa rakentavat tekijät kuluttajien näkökulmasta
- MTT:n ja Kuluttajatutkimuskeskuksen yhteistyö
- tutkimusryhmä
 - MTT: tutkimuspäällikkö Sari Forsman-Hugg, vanhempi tutkija Jaakko Heikkilä, projektitutkija Jaana Kotro, erikoistutkija Terhi Latvala, professori Eija Pouta, harjoittelija Laura Koistinen
 - KTK: tutkimuspäällikkö Johanna Mäkelä, erikoistutkija Mari Niva

Kysely

- maaliskuussa toteutettu väestöä edustavalla otoksella (N=1 623, 18–79-vuotiaat) kysely verkkoympäristössä
- toteutus Lihaketju-hankkeen ja MMM/Laatuketjun rahoittaman Lisäarvoa laatutyöstä -hankkeen kanssa
- tuottaa yleistettävää tietoa suomalaisten lihan kulutuksesta, kulutustilanteista ja päätöksentekoperusteista
- selvittää myös kuluttajien näkemyksiä lihaketjun toiminnasta, jäljitettävyydestä, turvallisuudesta, vastuullisuudesta ja kestävyydestä sekä minkälaista tietoa eri asioista halutaan ja tarvitaan
- tarkastelee valintakoeasetelmalla maksuhalukkuutta tilanteissa, joissa kuluttajat vertailevat samanaikaisesti useampia erilaisilla ominaisuuksilla kuvattuja vaihtoehtoja
- seuraavaksi alustavia tuloksia

Ruokavalio

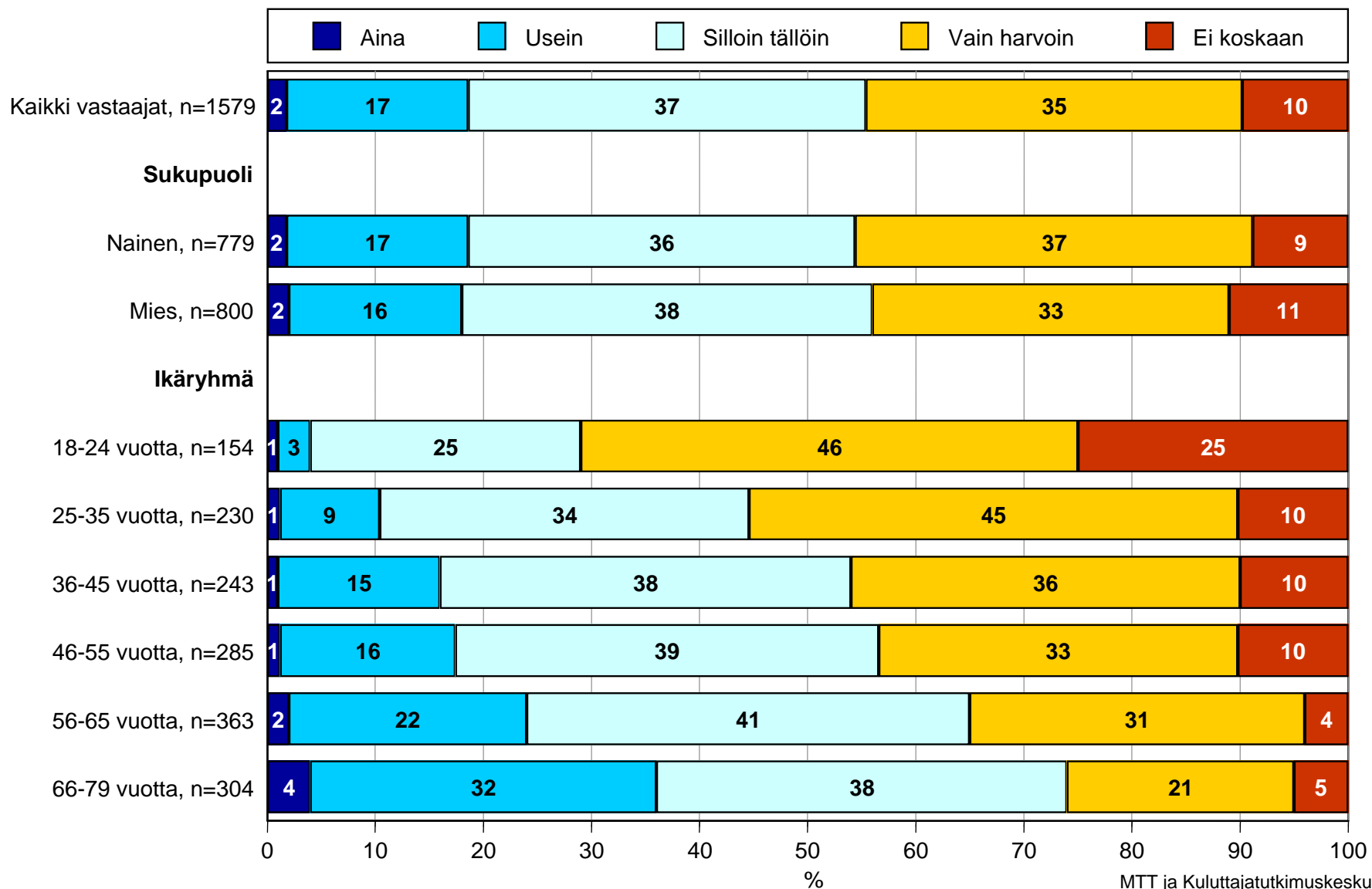
n=kaikki vastaajat

Pakattua vai pakkaamatonta? Erilaisia lihan ostotottumuksia

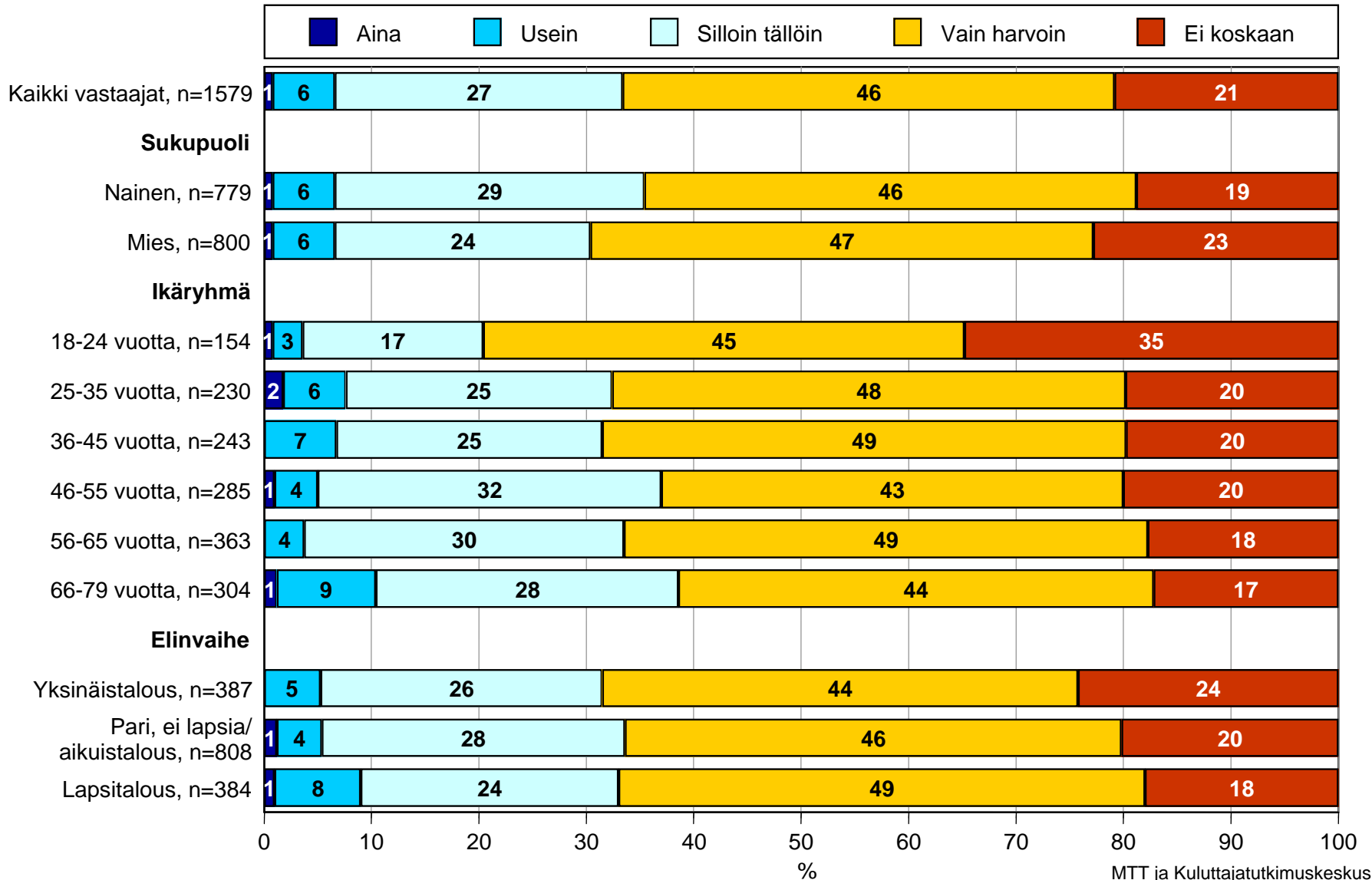
Kuinka usein ostaa pakkaamatonta lihaa

n=syö liharuokia

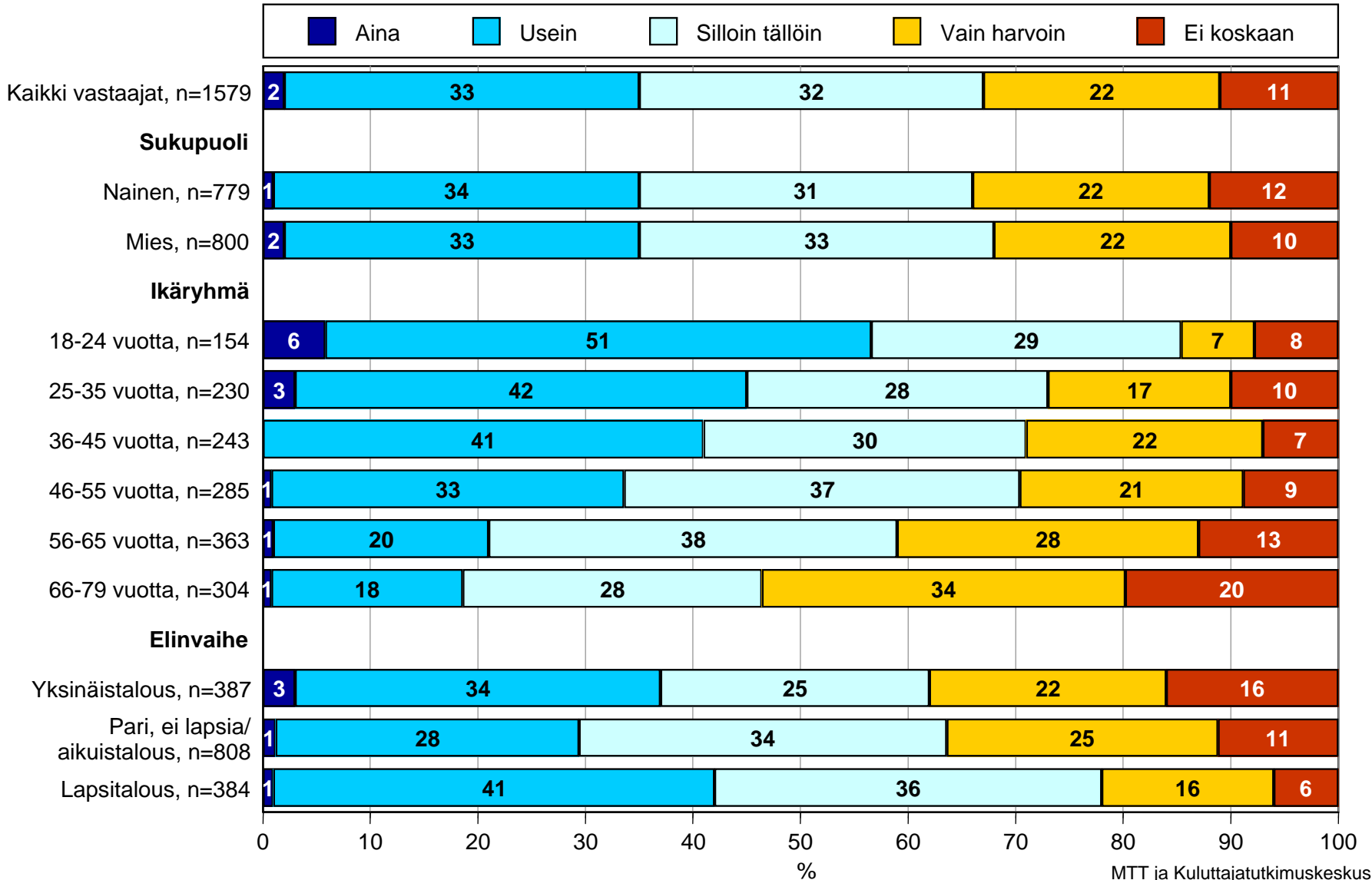
Kuinka usein ostaa luomulihaa

n=syö liharuokia

Kuinka usein ostaa maustettua lihaa

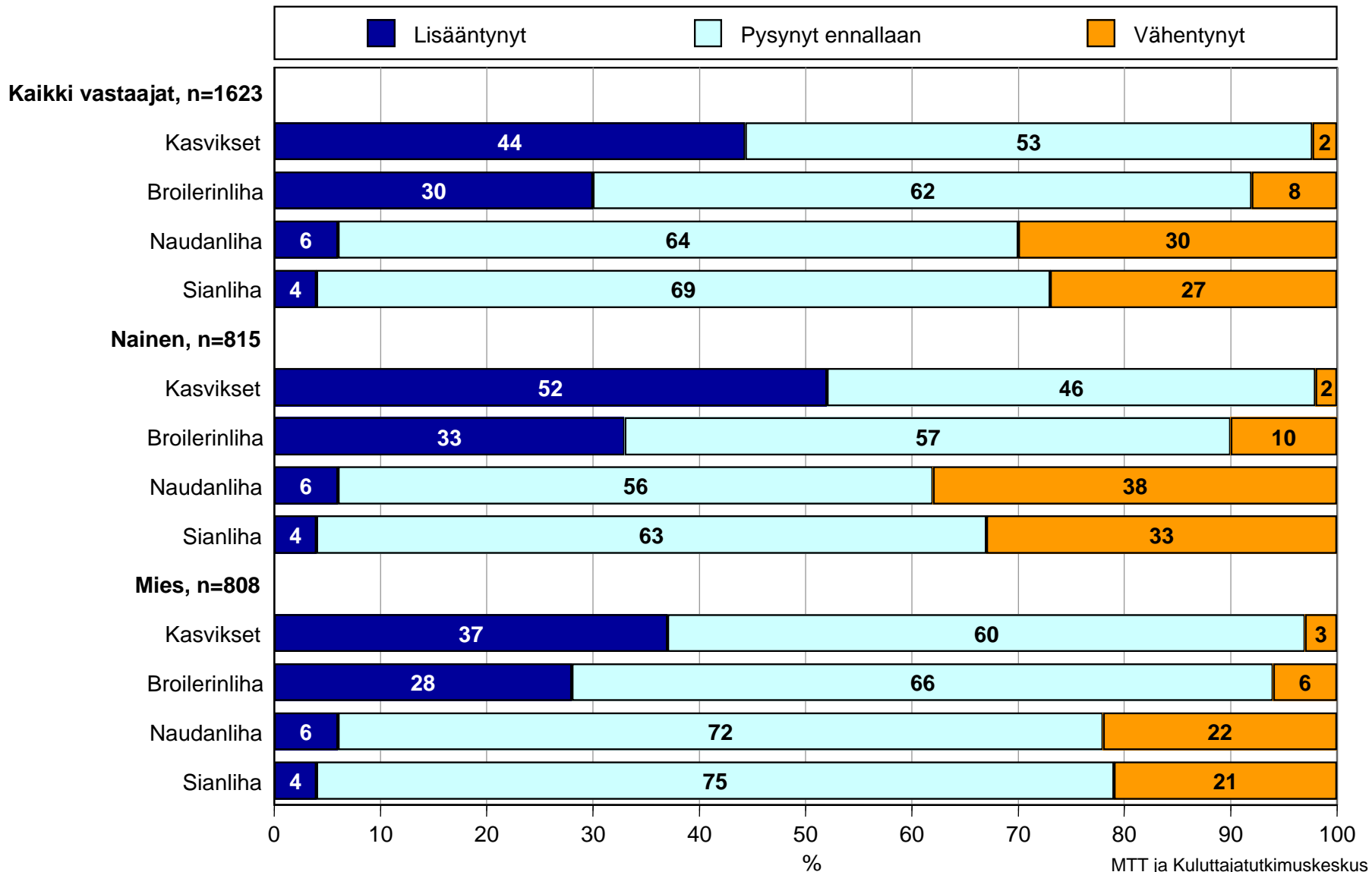
n=syö liharuokia

Muuttuva lihankulutus

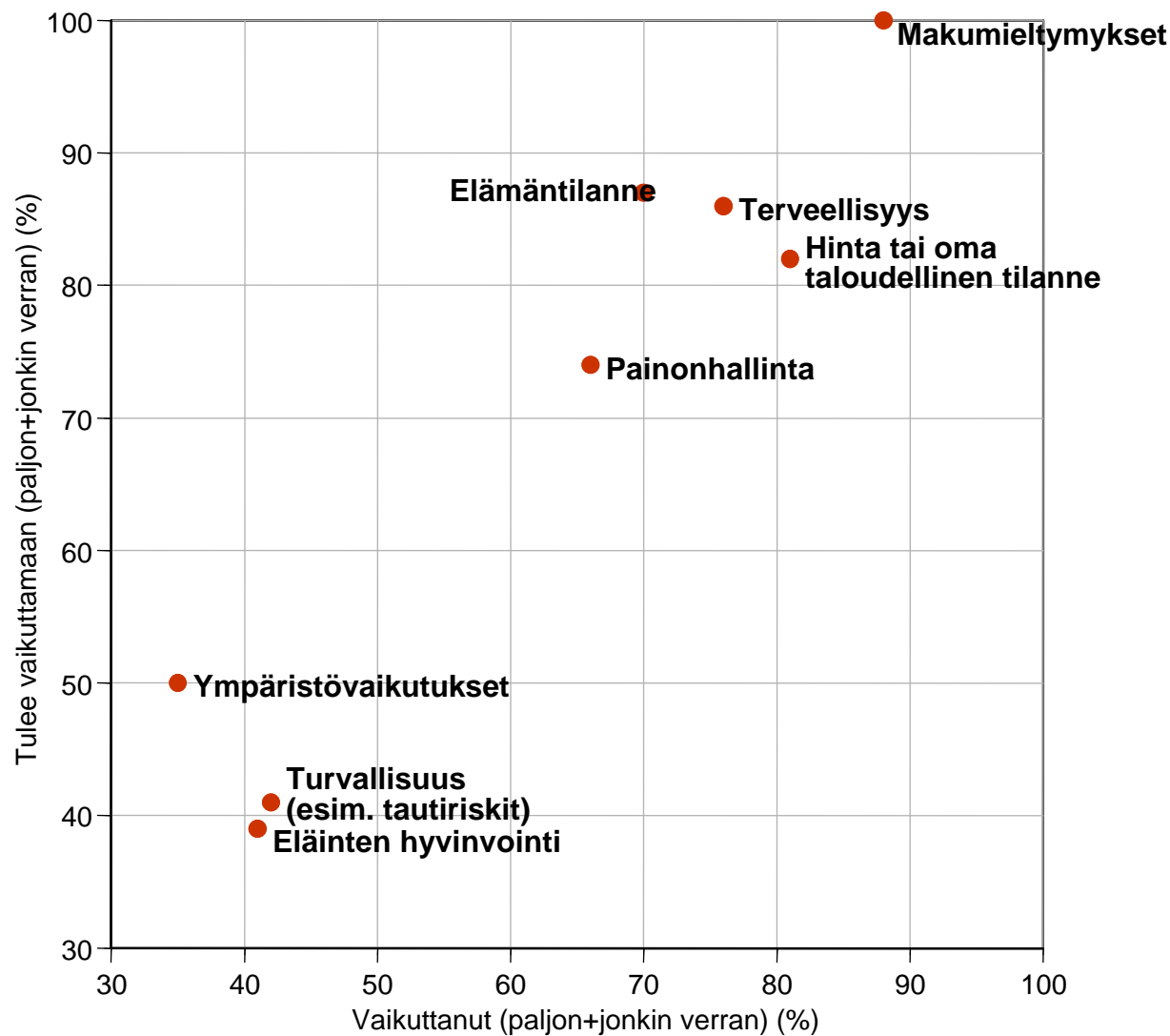
Kulutus 2-3 viime vuoden aikana

n=kaikki vastaajat

Kuinka paljon vaikuttanut/tulee vaikuttamaan tulevaisuudessa sianlihan kulutuksen lisääntymiseen

Sianlihan kulutus lisääntynyt n=63, tulee lisääntymään n=24

Kuluttajien näkemyksiä lihantuotannon vastuullisuuskysymyksistä

Elintarvikeketjun vastuullisuus. Kuvaus vuorovaikutteisen sisällön rakentamisen prosessista.

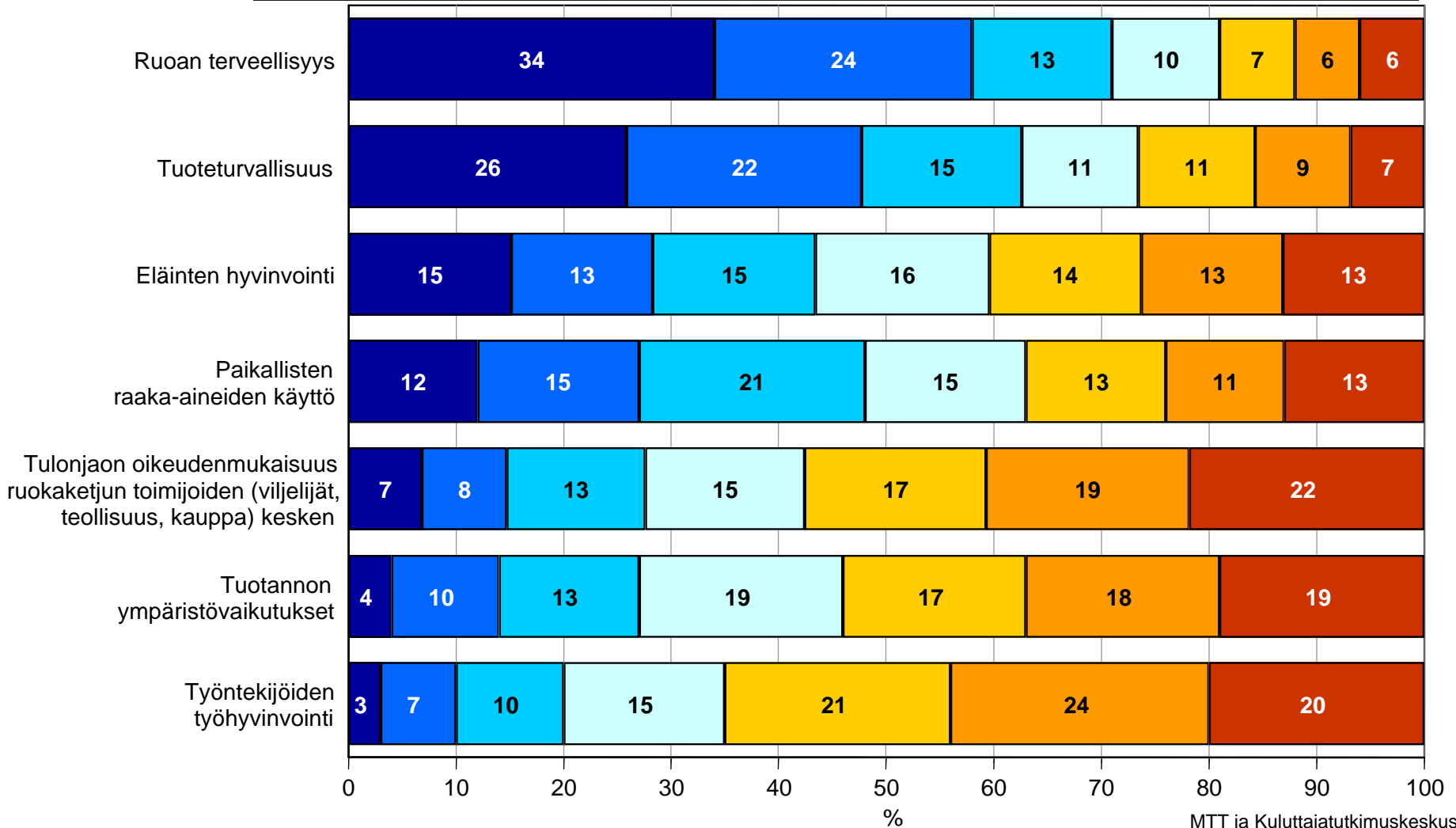
Lähde: Forsman-Hugg, S., ym. 2009. Maa- ja elintarviketalous 140. MTT.

Lisätietoja: sari.forsman-hugg@mtt.fi

Eri vastuullisuustekijöiden tärkeys ruokaketjun toiminnassa

Kaikki vastaajat, n=1623

1. tärkein 2. tärkein 3. tärkein 4. tärkein 5. tärkein 6. tärkein 7. tärkein

- En ole valmis maksamaan n = 361
- Ei samaa eikä eri mieltä n = 428
- Olen valmis maksamaan vastuullisesti tuotetusta lihatuotteesta korkeampaa hintaa n = 834

Tulonjaon oikeudenmukaisuus ketjussa

1 = 1. TÄRKEIN

7 = 7. TÄRKEIN

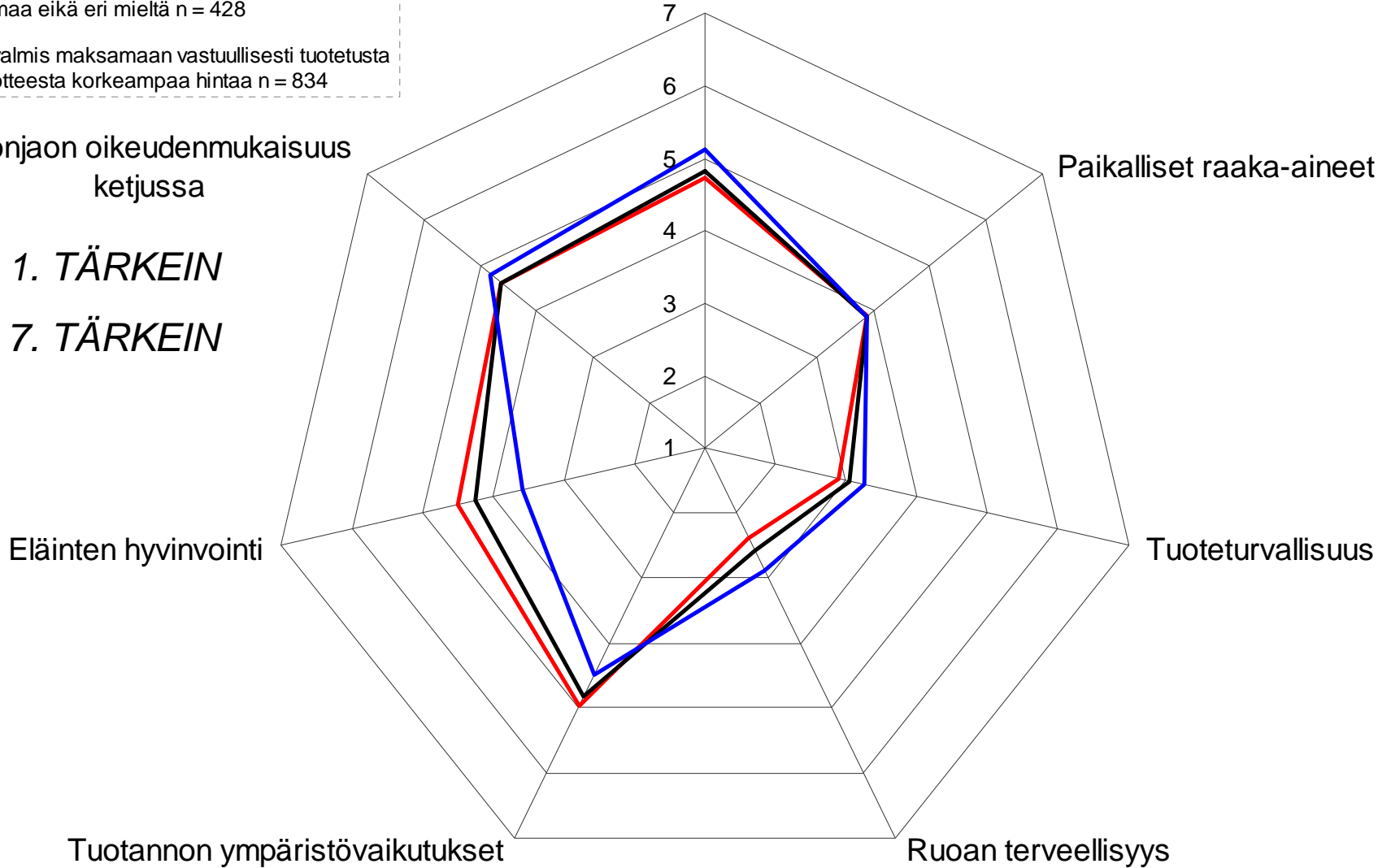
Työntekijöiden työhyvinvointi

Paikalliset raaka-aineet

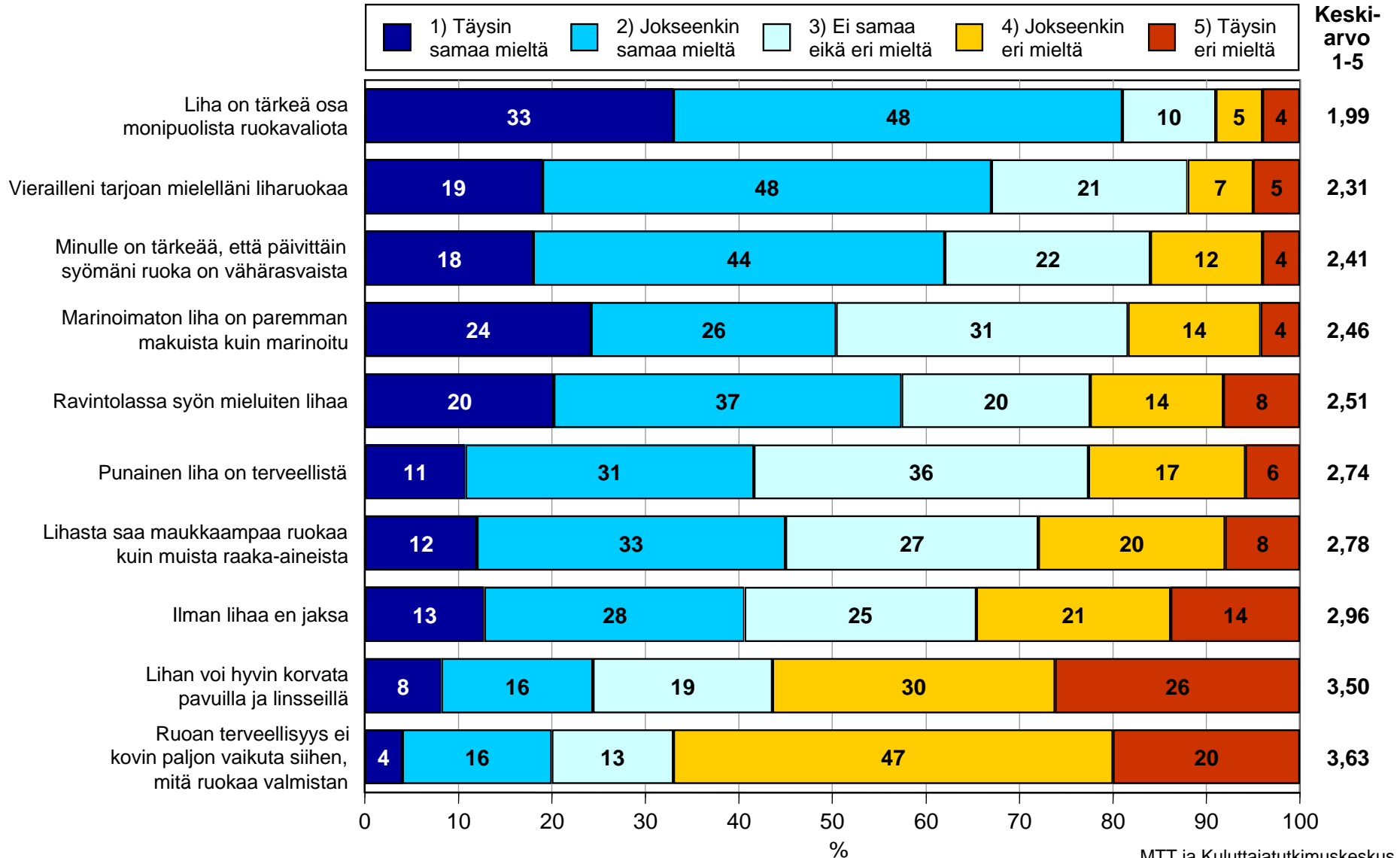
Tuoteturvallisuus

Ruoan terveellisyys

Tuotannon ympäristövaikutukset

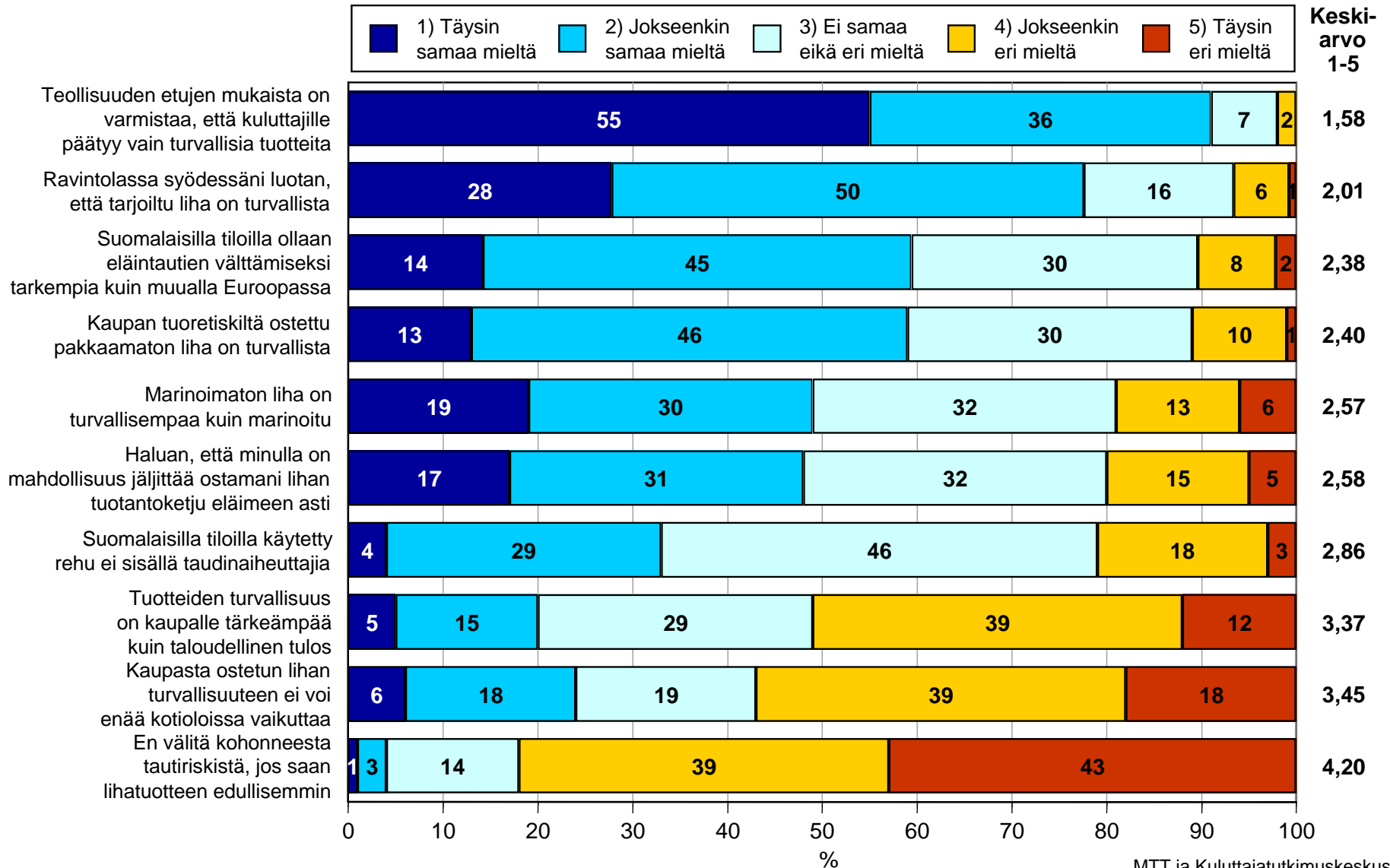

Kaikki vastaajat, n=1623

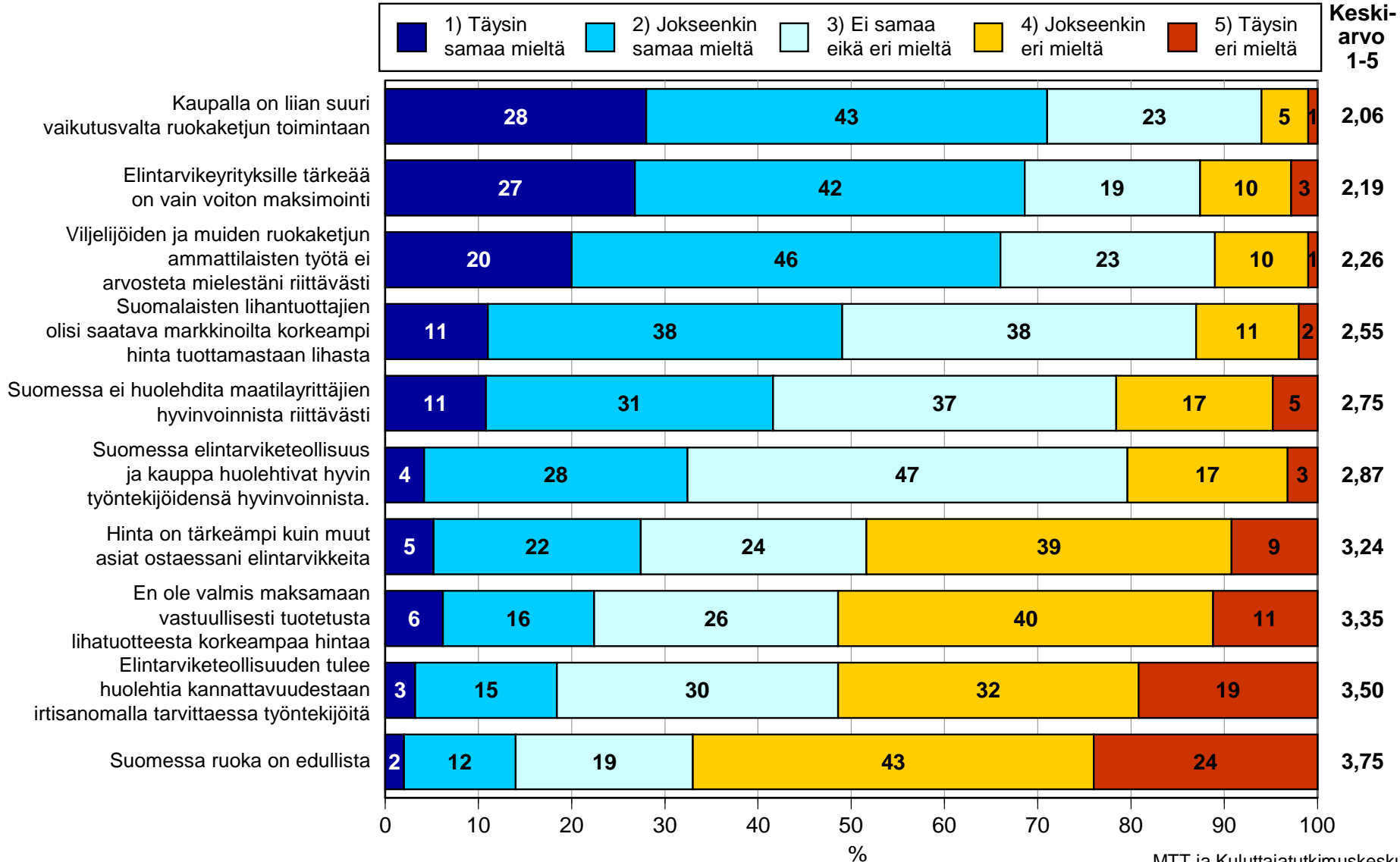
Suhtautuminen tuotteiden turvallisuuteen

Kaikki vastaajat, n=1623

Suhtautuminen elintarvikkeiden tuotannon talouteen

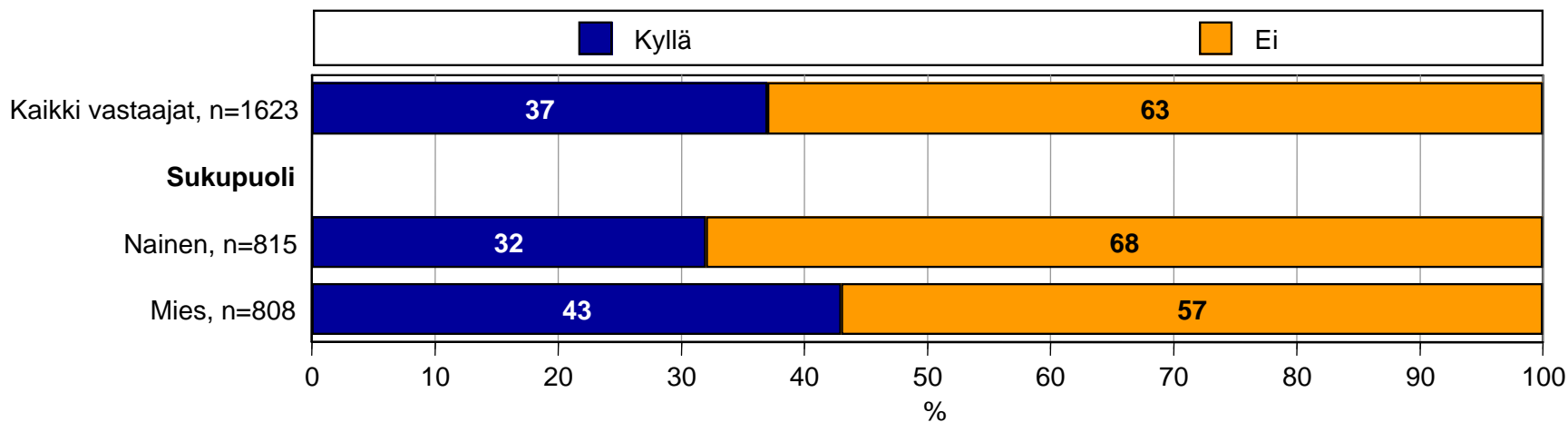
Kaikki vastaajat, n=1623

Saavatko kuluttajat riittävästi
tietoa ruokaketjun eri vaiheista?

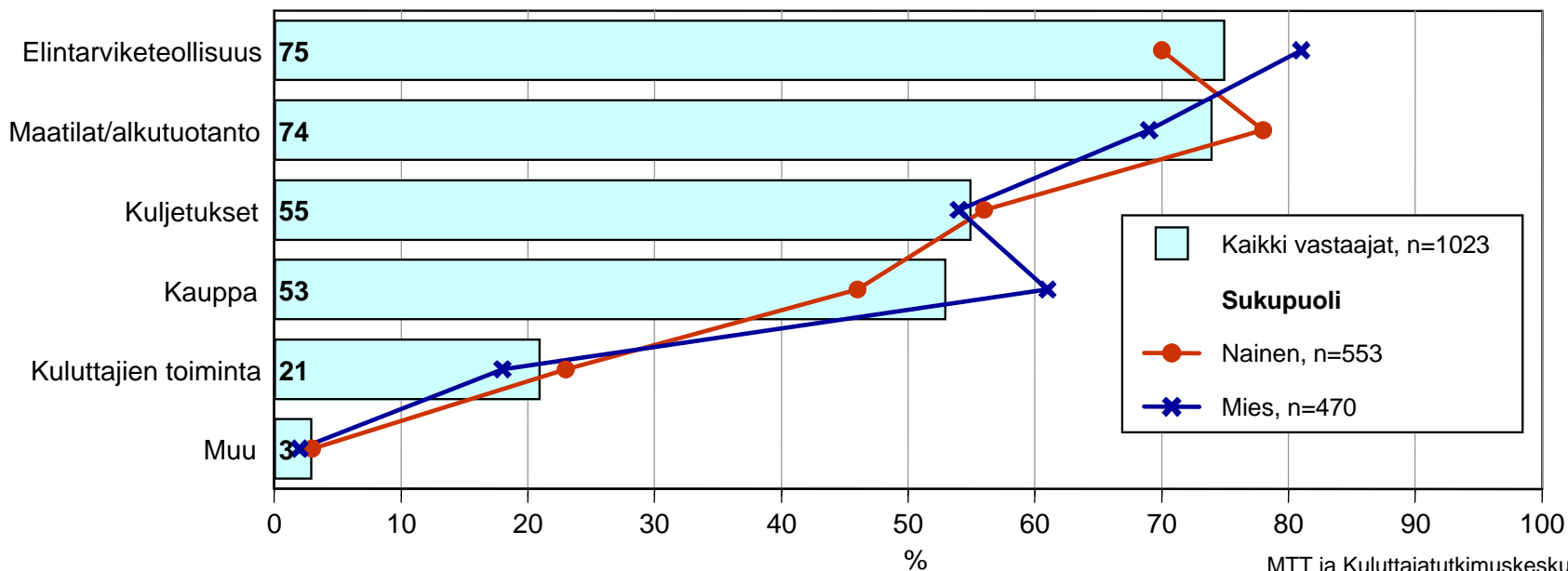
Saako riittävästi tietoa ruokaketjun eri vaiheista

n=kaikki vastaajat

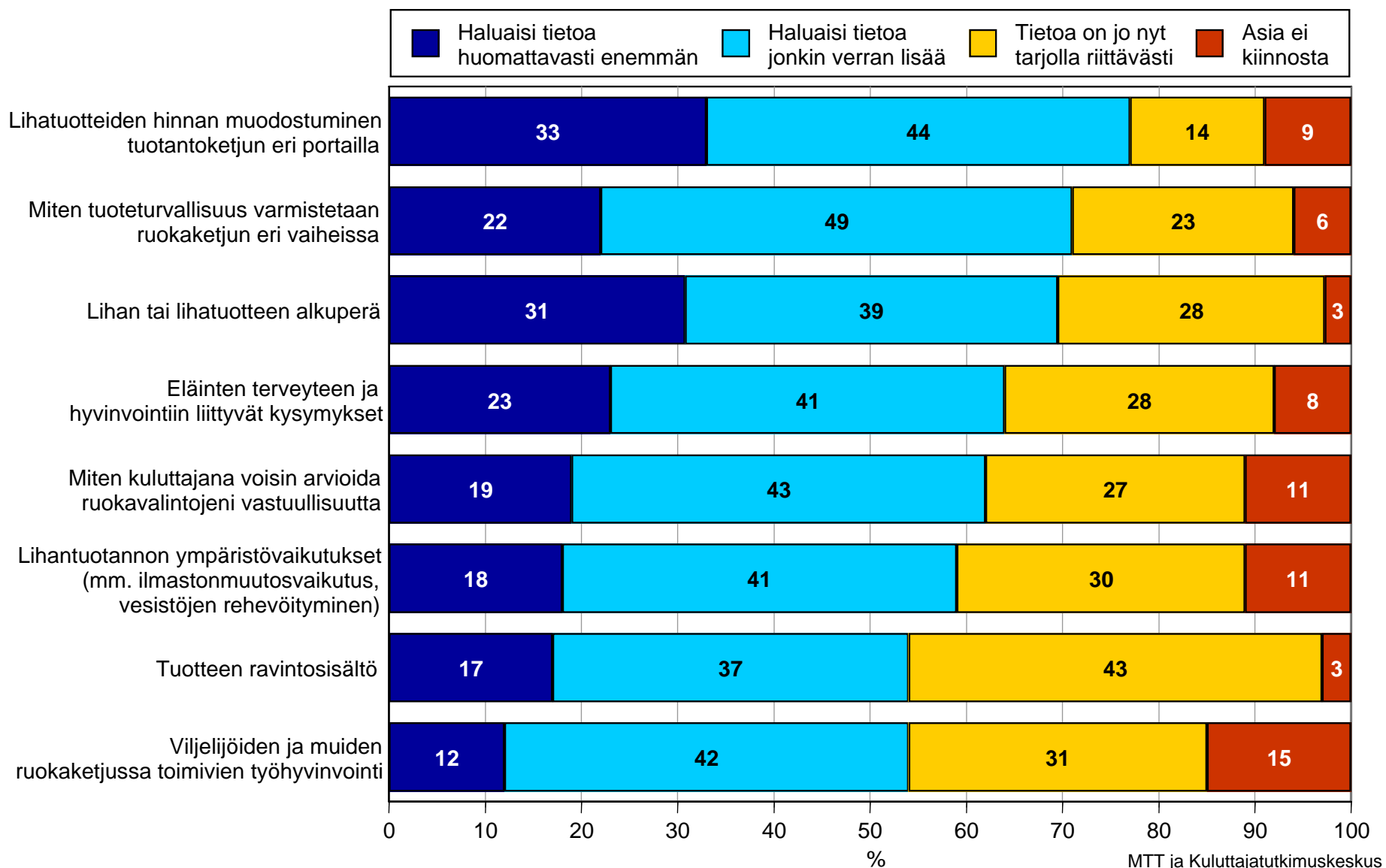
Mistä haluaisit lisää tietoa

n=ei saa riittävästi tietoa

Haluaisi tietää enemmän ennen ostopäätöstä

Kaikki vastaajat, n=1623

Johtopäätökset 1

- lihankulutus ei lähivuosina näyttäisi olevan uhattuna, mutta eri lihalajien asemaan kuluttajien ruokapöydässä saattaa tulla muutoksia
- perinteiset ja modernit lihankulutustavat?
 - ikä ja/vai elämänvaihe
- sianlihan asema haasteellinen
 - harva arvioi lisäävänsä sianlihan kulutusta tulevaisuudessa
- kasvisten ja broilerin kulutusta aiottiin lisätä ja sian- ja naudanlihan kulutusta vähentää tulevien 2-3 vuoden aikana

Johtopäätökset 2

- ruoan terveellisuuden ja turvallisuuden lisäksi eläinten hyvinvointi ja paikallinen (kotimainen) lihantuotanto ovat kuluttajille keskeisiä vastuullisuusasioita lihaketjun toiminnassa
 - liha osa monipuolista ruokavaliota
 - turvallisuudesta ei tingitä, alkuperä ja jäljitettävyys
 - eläinten hyvinvoinnin yhteys laatuun
 - kotimaisen lihatuotannon jatkuvuus tärkeää
- keskustelu ruoantuotannon ja -kulutuksen ympäristövaikutuksista ei näy merkittävästi ostoaikeissa
- eläinten hyvinvointi ja ympäristövaikutukset – maksuhalukkuus?
- kaksi kolmesta vastaajasta toivoisi lisää tietoa ruokaketjun eri vaiheista
- sianlihan tuotekehitykseen ja markkinointiin kannattaisi kiinnittää huomiota – imago?

Kiitos

- johanna.makela@ncrc.fi
- sari.forsman-hugg@mtt.fi